

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי

מתוך "דרך ישרה" מסכת פסחים

פרשת נח דפים קב - קח

דרך ישרה תמצית הדף

דף קב

*מצוות חבילות. *הברכות ביו"ט במוצ"ש.

א. אמרינן דאין עושין מצוות חבילות חבילות, והשמועות 1. בני חבורה שהיו מסובין וקדש עליהם היום לרבי יהודה מביאים שתי כוסות יין הראשון לקידוש והשני לברהמ"ז ולרבי יוסי ממשיכים לאכול וכאשר גומרים מביאים שתי כוסות הראשונה לברהמ"ז והשניה לקידוש סגי בכוס אחת משום דהוי חבילות. 2. במוצ"ש מבדיל ומברך על אותו כוס, ודחי אין לו שאני. 3. יו"ט שחל להיות אחר השבת אומר על כוס אחת יקנ"ה והיינו יין קידוש נר והבדלה, ודחי דאיירי בשביעי של פסח דלית ליה. 4. ביו"ט ראשון שחל במוצ"ש אומר יקנ"ה על כוס אחת, ודחי דקידוש והבדלה הוה חדא מילתא משא"כ ברהמ"ז.

ב. סדר הברכות ביו"ט שחל במוצ"ש ומ"ט 1. יקנ"ה דקידוש עדיף, וכן הלכה. 2. ינה"ק, הבדלה ללוות עדיף. 3. ינה"ק, להפריד הבדלה מהקידוש. 4. קני"ה, לסמוך יין להבדלה. 5. קני"ה, להפריד קדוש מהבדלה. 6. נקי"ה, כיון שנהנה קודם מהמאור. 7. נהי"ק, יין והבדלה וללוות ויין סמוך לתרוייהו. וביו"ט ראשון שאומר אף זמן פליגי האם הסדר יקנ"ה או יקנ"ה"ז.

דף קג-קד

*ברכה ביין. *נוסח ההבדלה.

א. ברכה ראשונה בשתיית כמה כוסות יין 1. אמימר בירך על כל כוס, משום דנמלך. 2. מר זוטרא בירך רק על הראשונה וכן בירך על האחרונה כתלמידי דרב שהאומר הב לן וניברך דהוי היסח הדעת. 3. רב אשי בירך רק על הראשונה וכמו יו"ט שחל במוצ"ש שאומרים יקנ"ה וא"צ לברך שוב על היין, ודחי דהתם לא עקר דעתו מלשתות.

ב. נוסח ההבדלה 1. שלשת הברכות הראשונות, לר"מ נר בתחילה וההבדלה בסוף ופליגי ב"ש וב"ה בבשמים ומזון, ולרבי יהודה מזון בתחילה ונחלקו במאור ובשמים, וכן הלכה. 2. אבוקה מצוה מן המובחר. 3. איכא בתורה שבע הבדלות: בין קדש לחול, אור לחשך, ישראל לעמים, יום השביעי לששת ימי המעשה וזהו מעין החתימה, טמא לטהור, מים עליונים לתחתונים, כהנים ללוים, לויים לישראלים, ולהו"א אף בין היס לחרבה. ופליגי אם יש לומר את כל שבעת ההבדלות או שלש או

דסגי באחד. 4. לפני החתימה אומר מעין החתימה ולפומבדיתאי אומר מעין הפתיחה, ונפ"מ ביו"ט שחל במוצ"ש דחתימתן המבדיל בין קדש לקדש. 5. נוסח החתימה: סודר בראשית, יוצר בראשית, מקדש ישראל, המבדיל בין קדש לחול, ולר"י בן חנניא חותם בתרווייהו ואינה הלכה. 6. לעולא לא חותמים בהבדלה כדאמרינן שכל הברכות פותח וחותם בברוך מלבד ברכות מצוות פירות ברכה הסמוכה לחבירתה וברכה אחרונה בק"ש והטוב והמטיב, וכן הבדלה הוא ברכת הודאה.

דף קה-קו

*הבדלי קידוש מהבדלה. *הברייתא במוצ"ש וש"מ. *דיני קידוש.

א. דיני קידוש והבדלה וההבדלים 1. אם אכל א"צ להפסיק ולקדש דשבת קבעה נפשה ובהבדלה אין מפסיקין אבל אין מתחילין ובשתיית יין ושיכר מפסיקין ופליגי במים אי מתחילין. 2. אם לא הבדיל במוצ"ש מבדיל ביום ראשון ולבני רבי חייא עד יום רביעי, וכן אם לא קידש בלילה יקדש ביום והא דלא אמרינן שיש ביום קדושה על הכוס משום דאי שכח לא קתני. 3. אף שכבוד יום קודם לכבוד לילה צריך לקדש בלילה דחביבה מצוה בשעתה בהכנסת היום דמראה חיוב משא"כ בהבדלה. 4. הדין בטעם, לרב טעם אינו מקדש ופליגי בדין הבדלה, ובדעת שמואל לרב יוסף אסור בקידוש ובהבדלה ולרבה מבדיל ומקדש. 5. פליגי האם מקדשין ומבדילין על שיכר במקום שאינו חמר מדינה.

ב. במוצ"ש מברך יין מאור ובשמים והבדלה, ואם יש לו רק כוס אחת מניחה לאחר המזון ואח"כ סודר את כל הברכות ומהא ברייתא שמעינן שמונה דברים 1. המבדיל בתפילה צריך להבדיל ג"כ על הכוס. 2. ברהמ"ז טעונה כוס. 3. כוס ברכה צריכה שיעור. 4. המברך צריך שיטעום, ופליגי אם כל שהוא או מלא לוגמא. 5. טעמו פגמו בכוס ולרב אשי זהו משום שצריך שיעור ויש שהקפידו אף בפגימת חצבא וחבית. 6. טעם מבדיל. 7. אומר שתי קדושות על כוס אחת. 8. אתי כב"ש דמאור ואח"כ בשמים ואליבא דרבי יהודה דמברך על המזון בתחילה.

ג. דיני קידוש 1. ילפינן קידוש בלילה שנאמר זכור וקידוש ביום שנאמר את יום ולהו"א איפכא. 2. בבוקר אומר רק בורא פרי הגפן וזהו קידושא רבה. 3. הנוטל ידיו פליגי אם יכול לקדש או לא.

דף קז-קח

*דיני הבדלה. *אכילה בער"פ. *דיני הסיבה.

א. דיני הבדלה 1. אסור לאכול לפני הבדלה ולכן אמימר לן במוצ"ש ולא אכל. 2. ברכת האור שייכת רק במוצ"ש. 3. מבדילין על חמר מדינה וכמעשה דאמימר שהבדיל על שיכר לשנה הבאה.

ב. אכילה בערב פסח 1. אמרינן במשנתנו שאין לאכול בער"פ סמוך למנחה, ובעי אי היינו סמוך למנחה גדולה ושמא ימשך מלעשות פסח או למנחה קטנה ומשום אכילה גסה דמצה, ומייתי דקאמר אפילו אגריפס המלך שרגיל לאכול בתשע שעות לא יאכל עד שתחשך ש"מ דהיינו מנחה קטנה, ורבותא דאגריפס אף דשעה תשיעית אצלו היא כשעה רביעית שלנו. 2. שרי להטביל במיני תרגימא בני מעים וירקי. 3. רבא שתה הרבה יין בער"פ מכיון שעושה תיאבון וכדאשכחן שמותר לשתות יין בין הכוסות. 4. רב ששת התענה כל ער"פ, וזהו להו"א משום דאיכא מ"ד שכל ערב פסח ראוי לשחיטת הפסח וקרא בין הערבים היינו בין הבוקר לערב, ודחי דליכא מ"ד כזה אלא טעמיה משום שהיה איסטניס.

- ג. דיני הסיבה 1. מצה צריכה הסיבה כבן חורין, ומרור א"צ דהוי זכר לעבדות. 2. צריך להסב בשנים מתוך ארבעת הכוסות, וזהו קמאי דמתחילה החירות או בתראי שהרי בראשונות אומר עבדים היינו, ולהלכה מיסב בתרוייהו. 3. פרקין וימין, אינה הסיבה ואף איכא סכנה. 4. אשה, אצל בעלה א"צ ואשה חשובה צריכה. 5. בן אצל אביו צריך להסב, תלמיד אצל רבו בתורה א"צ אבל שוליא ושמש צריכים להסב.

שאלות לחזרה ושינון

הברייתא בברהמ"ז והבדלה במוצ"ש ומאי ש"מ	א. אין עושין מצוות חבילות והשמועות (4)	א. דף קב
(8)	ב. סדר הברכות ביו"ט שחל במוצ"ש ומ"ט (8)	ב. אין עושין מצוות חבילות והשמועות (4)
ג. דיני קידוש (3)	ג. דף קג-קד	ג. נוסח ההבדלה (6)
ד. דף קז-קח	א. ברכה ראשונה בשתיית כמה כוסות יין ומ"ט (3)	א. דף קה-קו
ה. דיני הבדלה (3)	ב. נוסח ההבדלה (6)	א. דיני קידוש והבדלה וההבדלים (5)
ו. אכילה בערב הפסח ומ"ט (4)		
ז. דיני הסיבה (5)		

יצא לאור בס"ד בסדרת "דרך ישרה" מסכתות:

מנחות	בבא קמא	ברכות עם מחודדין בפ"ק.
חולין	בבא מציעא	שבת מהדורה חדשה.
בכורות עם הקדמות ומושגים	בבא בתרא א-ב	עירובין
ערכין-תמורה	סנהדרין א-ב עם "יש סדר	סוכה
כריתות-מעילה	לגמרא" ותמצית כל המסכתא.	מגילה-פורים עם מדרש,
נדה	מכות שבועות	תוספתא, ותמצית מחיר יין לרמ"א
וכן הלאה, כסדר ה'דף היומי	עבודה זרה הוריות עם	גיטין
	מחודדין בפ"ק	קידושין עם תורתך שעשועי,
	זבחים	סימני הדף, ותוספתא

ניתן להשיג בטלפון 03-6168653 מחיר כל חוברת על הש"ס: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל השיטות של מוני תרי"ג המצוות.	שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.	באהבת תשגה תמיד - שיחות באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון רבי בונים שרייבר שליט"א.
בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות, לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.	קיצור חודים מנוקד ומסודר.	איזוהי זון ישרה - כיצד ללמוד לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
עתיים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.	קיצור אלשין רות	הקדמות ומושגים - סדר קדשים, ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.
	קיצור אלשין אסתר	
	קיצור אלשין איכה	
	בקרום בס"ד על שה"ש וקהלת.	

ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל

לפרטים תגובות והערות:

yesodot100@gmail.com

~52~

המערכת